

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN**  
**TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

---



**NGUYỄN THANH TUẤN**

**THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP**  
**XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI TRÊN ĐỊA BÀN**  
**HUYỆN TÂN KỲ, TỈNH NGHỆ AN**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN**

**Thái Nguyên, năm 2014**

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN**  
**TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

---



**NGUYỄN THANH TUẤN**

**THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP**  
**XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI TRÊN ĐỊA BÀN**  
**HUYỆN TÂN KỲ, TỈNH NGHỆ AN**

**Chuyên ngành: Phát triển nông thôn**

**Mã số: 60-62-01-16**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN**

**Người hướng dẫn khoa học: TS. VŨ TRỌNG BÌNH**

**Thái Nguyên, năm 2014**

## **LỜI CAM ĐOAN**

Tôi xin cam đoan rằng, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và hoàn toàn chưa hề được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Mọi sự giúp đỡ để thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đều được chỉ rõ nguồn gốc.

**Tác giả luận văn**

**Nguyễn Thanh Tuấn**

## LỜI CẢM ƠN

Trước hết với tình cảm chân thành và lòng biết ơn sâu sắc, tôi xin gửi lời cảm ơn đến Thầy giáo **TS. Vũ Trọng Bình** - Người trực tiếp hướng dẫn và giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn các thầy giáo, cô giáo trong Khoa Kinh tế và Phát triển nông thôn, các Thầy Cô thuộc phòng Quản lý sau đại học trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên đã trực tiếp giảng dạy và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Tôi xin cảm ơn UBND huyện Tân Kỳ; UBND các xã: Nghĩa Đồng, Phú Sơn, Nghĩa Thái huyện Tân Kỳ và các hộ gia đình ở 3 xã trên đã cung cấp số liệu thực tế và thông tin cần thiết để tôi hoàn thành luận văn này.

Cuối cùng, tôi xin chân thành cảm ơn đồng nghiệp, bạn bè, cùng toàn thể gia đình, người thân đã động viên tôi trong thời gian học tập và nghiên cứu đề tài.

*Thái Nguyên, ngày 24 tháng 12 năm 2014*

**Tác giả luận văn**

**Nguyễn Thanh Tuấn**

## MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
<b>LỜI CAM ĐOAN</b> .....	i
<b>LỜI CẢM ƠN</b> .....	ii
<b>MỤC LỤC</b> .....	iii
<b>DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT</b> .....	viii
<b>DANH MỤC BẢNG BIỂU</b> .....	ix
<b>DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ</b> .....	x
<b>MỞ ĐẦU</b> .....	1
1.1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài .....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu .....	3
2.1. Mục tiêu chung .....	3
2.2. Mục tiêu cụ thể .....	4
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu .....	4
3.1. Đối tượng nghiên cứu .....	4
3.2. Phạm vi nghiên cứu .....	4
4. Ý nghĩa của đề tài .....	4
4.1. Ý nghĩa trong học tập và nghiên cứu khoa học .....	4
4.2. Ý nghĩa trong thực tiễn .....	5
<b>CHƯƠNG : TỔNG QUAN TÀI LIỆU</b> .....	6
1.1. Cơ sở lý luận của xây dựng nông thôn mới .....	6
1.1.1. Một số khái niệm cơ bản về nông thôn và phát triển nông thôn .....	6
1.1.1.1. Khái niệm về nông thôn .....	6
1.1.1.2. Quan điểm về phát triển nông thôn .....	6
1.1.2. Quan điểm về xây dựng nông thôn mới .....	7
1.1.2.1. Khái niệm nông thôn mới .....	7
1.1.2.2. Mô hình nông thôn mới .....	8
1.1.2.3. Yêu cầu xây dựng nông thôn mới .....	8
1.1.2.4. Sự khác biệt giữa xây dựng nông thôn trước đây với xây dựng nông thôn mới .....	10

1.1.3. Chủ thể xây dựng nông thôn mới.....	10
1.1.4. Căn cứ xác định tiêu chí xây dựng nông thôn mới theo bộ NN&PTNT .....	11
1.1.4.1. Cấp tỉnh .....	11
1.1.4.2. Cấp huyện.....	11
1.1.4.3. Cấp xã.....	11
1.1.5. Nguyên tắc xây dựng nông thôn mới .....	12
1.1.6. Nội dung chủ yếu về chương trình xây dựng nông thôn mới .....	13
1.1.6.1. Quy hoạch xây dựng nông thôn mới.....	13
1.1.6.2. Xây dựng hạ tầng kinh tế - xã hội .....	14
1.1.6.3. Phát triển kinh tế, tổ chức sản xuất và nâng cao thu nhập .....	15
1.1.6.4. Phát triển văn hoá - xã hội - môi trường .....	16
1.1.6.5. Củng cố và xây dựng hệ thống chính trị xã hội vững mạnh .....	17
1.1.7. Các bước xây dựng nông thôn mới .....	18
1.1.8. Căn cứ pháp lý để xây dựng nông thôn mới .....	19
1.2. Cơ sở thực tiễn về xây dựng nông thôn mới.....	19
1.2.1. Kinh nghiệm xây dựng nông thôn ở một số nước trên thế giới .....	19
1.2.1.1. Phong trào Làng mới của Hàn Quốc.....	19
1.2.1.2. Kinh nghiệm xây dựng nông thôn mới ở Trung Quốc.....	23
1.2.1.3. Phong trào mỗi làng một sản phẩm ở Nhật Bản .....	24
1.2.2. Tình hình thực hiện chương trình nông thôn mới ở Việt Nam .....	26
1.2.2.1. Chương trình thí điểm xây dựng NTM cấp thôn, bản giai đoạn 2007 - 2009: .....	26
1.2.2.2. Chương trình thí điểm xây dựng NTM của ban bí thư .....	28
1.2.2.3. Mô hình nông thôn mới ở tỉnh Nghệ An.....	31
1.2.3. Bài học kinh nghiệm từ xây dựng nông thôn mới.....	35
<b>CHƯƠNG 2: NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU .....</b>	<b>38</b>
2.1. Nội dung nghiên cứu.....	38
2.2. Nội dung triển khai nghiên cứu.....	38
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	39
2.3.1. Phương pháp điều tra hộ: Gồm các bước sau: .....	39

2.3.2. Phương pháp phân tích.....	40
2.3.2.1. Phương pháp thống kê mô tả.....	40
2.3.2.2. Phương pháp thống kê so sánh.....	41
2.3.2.3. Phương pháp đánh giá nông dân có sự tham gia (PRA) .....	41
<b>CHƯƠNG 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN.....</b>	<b>42</b>
3.1. Điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội huyện Tân Kỳ.....	42
3.1.1. Điều kiện tự nhiên .....	42
3.1.1.1. Vị trí địa lí .....	42
3.1.1.2. Địa hình, địa mạo .....	42
3.1.1.3. Khí hậu, thời tiết.....	43
3.1.1.4. Thủy văn.....	44
3.1.1.5. Tài nguyên rừng .....	44
3.1.1.6. Tài nguyên khoáng sản.....	45
3.1.1.7. Tài nguyên đất.....	45
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội .....	47
3.1.2.1. Tăng trưởng kinh tế và chuyển dịch cơ cấu kinh tế.....	47
3.1.2.2. Hiện trạng phát triển các ngành kinh tế .....	48
3.1.2.3. Dân số, lao động, việc làm .....	53
3.1.3. Hiện trạng phát triển cơ sở hạ tầng .....	54
3.1.3.1. Giao thông .....	54
3.1.3.2. Thủy lợi .....	55
3.1.3.3. Giáo dục - đào tạo .....	56
3.1.3.4. Y tế .....	56
3.1.3.5. Văn hóa, thể dục thể thao .....	56
3.1.3.6. Quốc phòng, an ninh, đối ngoại .....	57
3.2. Thực trạng xây dựng nông thôn mới ở huyện Tân Kỳ, Nghệ An.....	57
3.2.1. Thành lập bộ máy chỉ đạo xây dựng nông thôn mới từ huyện đến cơ sở .....	57
3.2.2. Xây dựng Kế hoạch thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2010 – 2020.....	58

3.2.3. Kết quả bước đầu tổ chức thực hiện Kế hoạch thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2010 – 2020.....	59
3.2.4. Tình hình xây dựng NTM ở 3 xã nghiên cứu .....	74
3.2.4.1. Một số thông tin về 3 xã nghiên cứu.....	74
3.2.4.2. Mức độ đạt tiêu chí của các xã.....	75
3.2.4.3. Sự hiểu biết của người dân về chương trình xây dựng nông thôn mới.....	79
3.2.4.4. Đánh giá chung về sự tham gia của người dân về chương trình xây dựng nông thôn mới tại 3 xã điểm.....	80
3.2.4.5. Ý kiến cán bộ xã, cán bộ thôn về thuận lợi, khó khăn và giải pháp xây dựng NTM tại địa phương.....	86
3.3. Những thuận lợi và khó khăn trong việc xây dựng nông thôn mới ở huyện Tân Kỳ.....	88
3.3.1. Thuận lợi .....	88
3.3.1.1 Được Đảng và Nhà nước cấp trên quan tâm chỉ đạo và có nhiều cơ chế chính sách.....	88
3.3.1.2. Nhờ có thành tựu của sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước trong thời gian vừa qua .....	91
3.3.1.3. Là địa phương có truyền thống cách mạng .....	92
3.3.1.4. Học tập được kinh nghiệm của nhiều nơi, cả trong nước và của nước ngoài .....	93
3.3.1.5. Trình độ dân trí cao và khá đồng đều.....	94
3.3.2. Những khó khăn trong việc xây dựng nông thôn mới ở địa phương.....	94
3.3.2.1. Địa bàn rộng, địa hình miền núi phức tạp.....	94
3.3.2.2. Nguồn lực của địa phương có hạn .....	95
3.3.2.3. Năng lực của đội ngũ cán bộ còn hạn chế.....	95
3.3.2.4. Ruộng đất manh mún, khó khăn cho việc phát triển nông nghiệp hàng hóa .....	97
3.3.2.5. Các doanh nghiệp ở địa phương nhỏ và ít .....	97
3.4. Một số giải pháp đẩy mạnh xây dựng nông thôn mới ở Tân Kỳ .....	98
3.4.1. Quan điểm và mục tiêu xây dựng nông thôn mới của huyện Tân Kỳ .....	98



3.4.1.1. Quan điểm .....	98
3.4.1.2. Mục tiêu .....	98
3.4.2. Các giải pháp đẩy mạnh xây dựng nông thôn mới.....	98
3.4.2.1. Đẩy mạnh công tác tuyên truyền để nhân dân hiểu và tự giác thực hiện.....	98
3.4.2.2. Tiếp tục vận động nông dân chuyển đổi, tích tụ ruộng đất.....	99
3.4.2.3. Đẩy mạnh đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ .....	100
3.4.2.4. Xây dựng và phát triển các tổ chức chính trị xã hội ở nông thôn vững mạnh .....	102
3.4.2.5. Vận động nhân dân hiến đất để xây dựng nông thôn mới .....	103
3.4.2.6. Xây dựng một số công trình liên xã .....	104
3.4.2.7. Đẩy mạnh công tác quy hoạch và xây dựng các thị trấn, thị tứ trên địa bàn .....	105
3.4.2.8. Ban hành một số chính sách của địa phương để khuyến khích những đơn vị làm tốt.....	105
3.3.2.9. Ban hành một số văn bản để lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện .....	106
<b>KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ .....</b>	<b>107</b>
1. Kết luận .....	107
2 Kiến nghị.....	108
2.1 Đối với Trung ương: .....	108
2.2. Đối với tỉnh Nghệ An.....	109
2.3 Đối với huyện Tân Kỳ.....	109
2.4 Đối với người dân .....	110
<b>TÀI LIỆU THAM KHẢO</b>	
<b>PHỤ LỤC</b>	

**DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT**

<b>Từ viết tắt</b>	<b>Nghĩa</b>
ANTQ	An ninh tổ quốc
BKHĐT	Bộ kế hoạch đầu tư
BQL	Ban quản lí
BTC	Bộ tài chính
CNH-HĐH	Công nghiệp hóa - Hiện đại hóa
CSHT	Cơ sở hạ tầng
DTTN	Diện tích tự nhiên
HĐND	Hội đồng nhân dân
HTX	Hợp tác xã
HTX DVNN	Hợp tác xã dịch vụ nông nghiệp
MTTQ	Mặt trận tổ quốc
NN&PTNT	Nông nghiệp và Phát triển nông thôn
NQ	Nghị quyết
NTM	Nông thôn mới
PTNT	Phát triển nông thôn
SX - KD	Sản xuất – Kinh doanh
UBND	Ủy ban nhân dân
VH – TT – DL	Văn hóa – Thể thao – Du lịch